

PARTICIPACIÓ I DEMOCRÀCIA: L'ABSTENCIÓ ELECTORAL

Per què en un moment determinat de la nostra vida, ens inclinem per una opció política en particular? ***“no serem del tot allò que venim obligats a ser per la nostra biologia, la nostra cultura, o la nostra posició de classe mentre siguem capaços d'anteposar els ideals als interessos i els valors a les conveniències”.***

Tanmateix és un fet que l'abstenció electoral està creixent en quasi totes les democràcies del món. Com s'explica tant desinterès per la política? Quines conseqüències té aquesta “ruptura” de la ciutadania amb la política instituida?

“El govern democràtic, en efecte, es defineix a partir de l'atribució, per part del poble, de poders i funcions, que han d'exercir-se en el seu nom, pel seu compte i al seu favor; és evident, doncs, que tota democràcia ha de ser participativa. La qual cosa comporta que els diversos subjectes de la comunitat civil, en qualsevol dels seus nivells, siguin informats, escoltats i implicats en l'exercici de les funcions que la comunitats civil desenvolupa.”¹ Actualment està en qüestió la idea que ***“El veritable poder de l'electorat és el de poder elegir els qui governaran; les eleccions no decideixen qüestions, sinó qui les decidirà”***

Diversos estudis apunten com a principals causes de l'augment de l'abstenció electoral els següents factors²:

- S'ha debilitat la creença que l'acte individual de votar (considerat com un deure) forma part d'una acció col·lectiva socialment organitzada, dels “nostres” (afiliacions, partits, sindicats, associacions)
- Crisi de representació entre representants i representats.
- Pèrdua d'esperança en la capacitat d'influir mitjançant la participació electoral, i que la política pugui influir en la vida social i econòmica.

“La superació dels obstacles culturals, jurídics i socials que amb freqüència s'interposen, com a veritables barreres, a la participació solidària dels ciutadans en els destins de la pròpia comunitat, requereix una obra informativa i educativa”³. En aquest sentit hi poden contribuir l'EDUCACIÓ PER A LA CIUTADANIA i la PROMOCIÓ DE LA PARTICIPACIÓ ACTIVA:

En un temps en què la diversitat, i l'individualisme possessiu són exaltats, serà bo que aprenguem a valorar allò que s'estima perquè és de tots, allò que pot ser compartit. SER CIUTADÀ és reconèixer un espai públic comú i unitari, universal i inclussiu que possibiliti la convivència entre persones, i ens capaciti per entendre'ns més enllà de les nostres circumstàncies, cultures o religions.

SER CIUTADÀ fa referència a la persona que decideix autònomament i lliure, i que participa en les decisions que li atenyen (ciutadania activa). La ciutadania no es limita a l'exercici del vot polític, sinó que es pot exercir efectivament i en profunditat en tots els àmbits de la vida quotidiana.

SER CIUTADÀ significa incorporació i pertinença a un Estat i això comporta una sèrie de drets, obligacions, prestacions i serveis, que vénen determinats en la Constitució. Significa saber de quina manera vol l'Estat relacionar-se amb mi i de quina manera quedo jo compromès en la construcció de la casa comuna (nació, estat o país). Significa saber que els poders públics han de garantir als ciutadans un conjunt de proteccions i beneficis que marquen la línia de la dignitat.

SER CIUTADÀ és experimentar l'altre sense condicions des de la fraternitat. Per què la paràbola del samarità no pertany a la construcció actual de la ciutadania? es reconeixen els drets socials si hi ha pressupostos, si s'utilitzen bé les prestacions, si s'és nacional... Mentre que es requereix la condició de ciutadà per mantenir la cohesió social, es requereix la condició de persona per poder participar en una nova civilització més humana. LA NOVA CIUTADANIA deixa de ser un privilegi per convertir-se en un dret universal d'acord amb la voluntat “humanodivina”.

Preguntes pel diàleg:

L'abstenció és el resultat de la percepció de la impotència de la política democràtica en el món actual?

La política instituida està donant una resposta a la dignitat i als drets fonamentals de les persones per sobre dels interessos i conveniències dels partits i grups econòmics? S'està fent una política posada al servei de les persones?

Està aquesta política instituida d'acord amb el que cal exigir a partir d'una idea religiosa de l'home i de la seva dignitat? (Cfr Doctrina Social de l'Església)

Com motivar a la gent perquè participi més? Calen sotragades com les del 11-M per movilitzar a la gent?

Estàs d'acord amb la frase ***“Cap cristià ha de dir jo no m'hi fico, jo no em comprometo perquè això seria ser mal cristià essent també mal ciutadà”***? La consciència cristiana “obliga” a anar a votar?

La formació de polítics cristians és una garantia de trobar gent honesta que treballi per promoure la societat cap al seu ideal cristià?

L'Església s'ha de identificar amb alguna opció política contreta?

En qui recau la responsabilitat d'educar a les persones per ser ciutadans? De quines fonts i tradicions rebem els valors necessaris per fer-nos ciutadans?

Pregària: Salm 84

“Dóna'm (Senyor) la força per canviar el que puc canviar, acceptar el que no puc canviar i saviesa per distingir una cosa de l'altre”

Bibliografia:

^{1,3} Doctrina social de l'Església Catòlica

² Domenech A. (2007) Izquierda, Derecha y abstención electoral
García, Joaquim (2007) Educació per a la ciutadania. CiJ n° 149